

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων
[e-mail:ecocom-belgrade@mfa.gr](mailto:ecocom-belgrade@mfa.gr)

Ενημερωτικό Δελτίο

Μαΐου-Ιουνίου 2025

Επιμέλεια: Αντώνιος Κατεπόδης, Γεν. Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Συντάκτης: Όλγα Μπάρμπα, Γραμματέας ΟΕΥ Β΄

Γραφείο ΟΕΥ
Βελιγραδίου

Οικονομικό & Επιχειρηματικό Περιβάλλον

- ✓ **Η αύξηση του σερβικού ΑΕΠ κατά το πρώτο τρίμηνο ανήλθε σε 2%**
Σύμφωνα με ανακοίνωση της σερβικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το ΑΕΠ της Σερβίας αυξήθηκε κατά 2% το πρώτο τρίμηνο του 2025, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024, ενώ μειώθηκε κατά 0,6% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις, σε σχέση με πέρυσι, σημειώθηκαν στους τομείς της πληροφορικής και των επικοινωνιών (8%), ενώ η μεγαλύτερη πτώση σε αυτόν των κατασκευών (-5,6%).
- ✓ **APR: Η οικονομία της Σερβίας παραμένει σταθερή**
Η οικονομία της Σερβίας παραμένει σταθερή και αναμένεται να σημειώσει ανοδική αναπτυξιακή πορεία, παρά το δύσκολο παγκόσμιο περιβάλλον. Η τελευταία έκθεση της Σερβικής Υπηρεσίας Εμπορικών Μητρώων (APR) καταγράφει θετικές τάσεις σχεδόν σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς, με τους επιχειρηματίες να επιτυγχάνουν σημαντικά κέρδη. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) προβλέπει ότι η ανάπτυξη του ΑΕΠ της Σερβίας θα φτάσει το 3% το 2025, θα επιταχυνθεί στο 4% το 2026 και στο 4,5% το 2027, υπερβαίνοντας τον παγκόσμιο μέσο όρο του 2,8%. Η ανάπτυξη την περασμένη χρονιά οφείλεται στην αύξηση της εγχώριας κατανάλωσης, των επενδύσεων και των εξαγωγών. Παρόλο που οι δημόσιες επιχειρήσεις παρουσίασαν κάποιες ζημιές, οι ιδιώτες επιχειρηματίες είχαν καλή απόδοση. Ο πληθωρισμός είναι υπό έλεγχο και το τραπεζικό σύστημα παραμένει ισχυρό. Τα έργα υποδομής, τα οποία είχαν επιβραδυνθεί πρόσφατα, αναμένεται να ανακάμψουν το 2025. Παρά τις περιφερειακές και παγκόσμιες αβεβαιότητες, η σερβική οικονομία δείχνει ανθεκτικότητα με σταθερή βιομηχανική παραγωγή, εξαγωγές και πληθωρισμό κάτω από το 4%. Συνολικά, οι προοπτικές της σερβικής οικονομίας είναι θετικές, υποστηριζόμενες από μεγάλες εταιρείες, αναπτυσσόμενες μικρές επιχειρήσεις και αυξανόμενη αγοραστική δύναμη.
- ✓ **ΔΝΤ: Επιτυχής ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του Μέσου Συντονισμού Πολιτικής**
Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας (NBS), κατά τη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου, το Διοικητικό Συμβούλιο των Εκτελεστικών Διευθυντών του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) έλαβε αποφάσεις σχετικά με την επιτυχή ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης της εφαρμογής του οικονομικού προγράμματος στο πλαίσιο του Μέσου Συντονισμού Πολιτικής (PCI) και σχετικά με την επιτυχή ολοκλήρωση των τακτικών διαβουλεύσεων βάσει του άρθρου IV του Καταστατικού του ΔΝΤ για το 2025 για τη Δημοκρατία της Σερβίας. Μετά την πρώτη αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος στο πλαίσιο του τρέχοντος μη χρηματοπιστωτικού μέσου, το ΔΝΤ εκτίμησε ότι οι αρχές στη Σερβία διατηρούν δημοσιονομική πειθαρχία και εφαρμόζουν μακροοικονομικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο του Μέσου Συντονισμού Πολιτικής, ανέφερε η Εθνική Τράπεζα. Στην ανακοίνωση του ΔΝΤ αναφέρεται ότι παρά τις εγχώριες και εξωτερικές αβεβαιότητες, η Σερβία έχει δημιουργήσει ισχυρούς μηχανισμούς για την απορρόφηση

πιθανών επιπτώσεων. Η περαιτέρω εφαρμογή μεταρρυθμίσεων με στόχο τη συνέχιση της βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος θα στηρίξει την ισχυρή οικονομική ανάπτυξη της Σερβίας μεσοπρόθεσμα,.

"Οι καλές μακροοικονομικές πολιτικές υποστηρίζονται από την ανθεκτικότητα της οικονομίας της Σερβίας και σε συνθήκες αβέβαιου παγκόσμιου περιβάλλοντος. Μετά από μια βραχυπρόθεσμη επιβράδυνση στις αρχές του 2025, το ΔΝΤ προβλέπει αύξηση του πραγματικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος κατά 3% το 2025, με επιτάχυνση στο 4% το 2026 και στο 4,5% το 2027. Ο συνολικός πληθωρισμός έχει επιστρέψει στο εύρος στόχου της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας χάρη στη μείωση των τιμών της ενέργειας και την επιβράδυνση του βασικού πληθωρισμού. Η νομισματική πολιτική είναι κατάλληλα περιοριστική και το ΔΝΤ για το 2026 και το 2027 προβλέπει πληθωρισμό περίπου τριών τοις εκατό, δηλαδή γύρω από την κεντρική αξία του στόχου της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας", ανέφερε η δήλωση.

Παρά τις υψηλότερες εισαγωγές, οι οποίες συμβαδίζουν με τις υψηλότερες δημόσιες επενδύσεις, καθώς και την ασθενέστερη εξωτερική ζήτηση, τα συναλλαγματικά αποθέματα της Σερβίας διατηρούνται σε υψηλό επίπεδο. Το ΔΝΤ προβλέπει επίσης ότι τα συναλλαγματικά αποθέματα θα είναι σε υψηλό επίπεδο την επόμενη περίοδο, διατηρώντας παράλληλα σημαντική στήριξη στη βιωσιμότητα της εξωτερικής θέσης της Σερβίας.

Το ΔΝΤ εκτιμά επίσης ότι, παρά την περαιτέρω αύξηση των δημόσιων επενδύσεων, το δημοσιονομικό έλλειμμα παραμένει υπό έλεγχο χάρη στα ισχυρά έσοδα και την προσεκτική διαχείριση της τρέχουσας κατανάλωσης. Εκτιμά επίσης ότι οι κίνδυνοι για το επόμενο διάστημα έχουν αυξηθεί. Η παγκόσμια επιβράδυνση και ο περαιτέρω γεωοικονομικός κατακερματισμός μπορούν να επηρεάσουν τις εξαγωγές και τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Στο εσωτερικό, οι αυξημένες πολιτικές εντάσεις μπορούν να επηρεάσουν τις επενδύσεις και την εμπιστοσύνη των καταναλωτών. Ωστόσο, η Σερβία βρίσκεται σε καλή θέση για τη διαχείριση πιθανών σοκ – τα συναλλαγματικά αποθέματα και οι κυβερνητικές καταθέσεις είναι υψηλές, το δημόσιο χρέος μειώνεται και οι τράπεζες είναι καλά κεφαλαιοποιημένες και ρευστές.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση, «η ανάπτυξη παρέμεινε ανθεκτική και οι δημοσιονομικοί και εξωτερικοί προστατευτικοί μηχανισμοί ενισχύθηκαν. Χάρη σε αυτό, το 2024, η Σερβία έλαβε για πρώτη φορά αξιολόγηση επενδυτικής πιστοληπτικής ικανότητας. Στο πλαίσιο του ισχύοντος Μηχανισμού Συντονισμού Πολιτικής των Σερβικών Αρχών, η σερβική κυβέρνηση συνέχισε τη δέσμευσή της για υγιείς οικονομικές πολιτικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Δεδομένης της χαλάρωσης του πληθωρισμού και των αυξημένων προκλήσεων από το εγχώριο και το εξωτερικό περιβάλλον, η σχεδιαζόμενη δημοσιονομική επέκταση με στόχο τις επενδύσεις μπορεί να μετριάσει τη βραχυπρόθεσμη επιβράδυνση και να στηρίξει την ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα. Η δημοσιονομική πολιτική που παρέχει ένα στοχευμένο έλλειμμα, η οποία διατηρεί τη δημοσιονομική αξιοπιστία και περιορίζει την τρέχουσα κατανάλωση, παραμένει μια σημαντική άγκυρα της συνολικής σταθερότητας», ενώ αναφέρεται επιπρόσθετα ότι οι περαιτέρω μεταρρυθμίσεις στον ενεργειακό τομέα είναι ζωτικής σημασίας για έναν σταθερό ενεργειακό εφοδιασμό.

Η Σερβία αντιμετωπίζει τις μεσοπρόθεσμες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης της γήρανσης του πληθυσμού. Η περαιτέρω ενίσχυση της παραγωγικότητας θα είναι καίριας σημασίας για τη διατήρηση της σύγκλισης με τις ανεπτυγμένες οικονομίες.

Σύμφωνα με τη δήλωση της NBS, οι εκτελεστικοί διευθυντές του ΔΝΤ επαίνεσαν γενικά τις καλές μακροοικονομικές πολιτικές της Σερβίας και την ισχυρή δέσμευση για μεταρρυθμίσεις. Τόνισαν τη σημασία της διατήρησης της δημοσιονομικής πειθαρχίας, της εκ νέου ενίσχυσης των προστατευτικών μηχανισμών από κλυδωνισμούς και της αύξησης της παραγωγικότητας. Τόνισαν ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα του 3% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος ή χαμηλότερο επιτρέπει επενδυτικές δαπάνες προτεραιότητας, διατηρώντας παράλληλα τη δημοσιονομική αξιοπιστία που κερδήθηκε με κόπο.

Εξέφρασαν ικανοποίηση για τη δέσμευση της κυβέρνησης για την εφαρμογή ειδικών δημοσιονομικών κανόνων για μισθούς και συντάξεις, οι οποίοι θα στηρίζουν μια σταθερή πορεία μείωσης του μεριδίου του δημόσιου χρέους στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και θα ενισχύσουν περαιτέρω την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Χαιρέτισαν επίσης τη δέσμευση της κυβέρνησης να ενισχύσει την οικονομική βιωσιμότητα των κρατικών επιχειρήσεων από τον ενεργειακό τομέα και να στηρίζει τις επενδύσεις σε ένα πιο διαφοροποιημένο ενεργειακό μείγμα.

✓ **Ανάπτυξη του τομέα της πληροφορικής – Κύριοι αποδέκτες ΗΠΑ, ΗΒ, Ελβετία και Γερμανία**

Οι εξαγωγές του τομέα της πληροφορικής της Σερβίας αυξήθηκαν κατά 17% τους πρώτους τέσσερις μήνες του τρέχοντος έτους, προσεγγίζοντας τα €1,48 δισ, ενώ αναμένεται να υπερβούν τα €4,5 δισ. μέχρι το τέλος του έτους, σύμφωνα με τον Διευθυντή του Γραφείου για τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και το e-Government, κ. Γιοβάνοβιτς. Το πλεόνασμα εξαγωγών ανέρχεται σε περίπου €1,1 δισ, ενώ κύριοι αποδέκτες των εξαγωγών είναι οι ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ελβετία και η Γερμανία. Στη Σερβία υπάρχουν περισσότερες από 5.000 ενεργές εταιρείες IT, συμπεριλαμβανομένων περίπου 700 που ιδρύθηκαν από ξένες εταιρείες ή μεμονωμένα άτομα, κυρίως από τις ΗΠΑ, με πολλούς από τους εργαζομένους τους να είναι Ρώσοι και Ουκρανοί.

✓ **Τέθηκε σε ισχύ η Συμφωνία Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης Σερβίας-ΗΑΕ**

Η Συμφωνία Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης μεταξύ των ΗΑΕ και της Σερβίας, η οποία υπεγράφη τον περασμένο Οκτώβριο τέθηκε επισήμως σε ισχύ την 1η Ιουνίου 2025. Σύμφωνα τις σχετικές ανακοινώσεις, η Συμφωνία αποσκοπεί στην περαιτέρω ανάπτυξη του διμερούς εμπορίου και επενδύσεων και την εμβάθυνση της συνεργασίας σε πλήθος τομέων. Ειδικότερα, η εν λόγω συμφωνία έχει ως στόχο την αύξηση του διμερούς εμπορίου (εκτός των πετρελαιοειδών), το οποίο ανήλθε σε 121,4 εκατ. δολάρια το 2024, ποσό διπλάσιο από αυτό που καταγράφηκε το 2021, με τις προβλέψεις να κάνουν λόγο για 351 εκατ. δολάρια μέχρι το 2031. Στην αύξηση αυτή αναμένεται να συμβάλει το γεγονός ότι θα εξαλειφθούν ή θα μειωθούν σημαντικά οι δασμοί στο 96% των προϊόντων που διακινούνται μεταξύ των δύο χωρών. Στους τομείς-στόχους της Συμφωνίας συγκαταλέγονται αυτοί της ενέργειας, της γεωργίας, της βιομηχανίας, του τουρισμού και της τεχνολογίας

- ✓ **Η ΕΕ επένδυσε περίπου €600 εκατ. σε πράσινα έργα στη Σερβία**
Η ΕΕ έχει επενδύσει περίπου €600 εκατ. σε πράσινα έργα στη Σερβία, κυρίως μέσω δωρεών, ενώ η Σερβία έχει επενδύσει περίπου €300 εκατ. μέσω δανείων και εξόδων προϋπολογισμού. Αυτές οι επενδύσεις αποτελούν μέρος της συνεχιζόμενης προσπάθειας της χώρας να ικανοποιήσει τα ευρωπαϊκά περιβαλλοντικά κριτήρια, ιδίως όσον αφορά το Κεφάλαιο 27 των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, με στόχο το κλείσιμο του Κεφαλαίου μέχρι το 2025-2026. Η συνεργασία ανάμεσα στους σερβικούς θεσμούς και τα ευρωπαϊκά προγράμματα κρίνεται ως απαραίτητη, καθώς η Σερβία έχει ελλείψεις σε ειδικούς.
- ✓ **Αύξηση κατά 42% των καθαρών τραπεζικών κερδών στη Σερβία κατά το α' τρίμηνο 2024**
Σύμφωνα με την ημερήσια εφημερίδα Danas, τα καθαρά κέρδη των τραπεζών στη Σερβία κατά το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους ήταν αυξημένα κατά 42% σε σχέση με πέρυσι. Πέρυσι, τα καθαρά κέρδη ανήλθαν σε €1,3 δις, ενώ πρόπερσι σε €1,1 δις. Φέτος, εάν τα αποτελέσματα του πρώτου τριμήνου επαναληφθούν και τα υπόλοιπα τρία τρίμηνα, τα καθαρά κέρδη των τραπεζών θα φτάσουν σχεδόν το €1,7 δις.. Η κυριότερη συνεισφορά στα τραπεζικά έσοδα προέρχεται τα περιθώρια κέρδους στα επιτόκια. Σημειώνεται ότι τα περιουσιακά στοιχεία του τραπεζικού τομέα ανήλθαν σε €55,8 δις, ενώ τα ίδια κεφάλαια έφτασαν τα €7,5 δις.
- ✓ **Στοιχεία εξωτερικού εμπορίου α' τριμήνου**
Σύμφωνα με τη σερβική Στατιστική Υπηρεσία, το συνολικό εξωτερικό εμπόριο της Σερβίας για την περίοδο Ιανουάριος-Απρίλιος 2025, ανήλθε σε €24,85 δις, αύξηση 10,6% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι. Οι εξαγωγές ανήλθαν σε €10,83 δις, αυξημένες κατά 8,2%, ενώ οι εισαγωγές ανήλθαν σε €14,01 δις, αυξημένες κατά 12,5% σε σχέση με πέρυσι. Το έλλειμμα ανήλθε σε €3,18 δις, αυξημένο κατά 30,3% σε σχέση με πέρυσι. Η αναλογία εξαγωγών-εισαγωγών ήταν 77,2%, χαμηλότερη σε σχέση με πέρυσι που ήταν 80,4%. Το εξωτερικό εμπόριο της χώρας ήταν μεγαλύτερο με τις χώρες με τις οποίες η Σερβία έχει συνάψει συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών, με το εμπόριο με τα κ-μ ΕΕ να ανέρχεται σε 57,7% του συνόλου του εξωτερικού εμπορίου, ενώ ακολουθούν οι χώρες CEFTA.
- ✓ **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών: Η Σερβία εντάσσεται επίσημα στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών SEPA**
Η Εθνική Τράπεζα της Σερβίας (NBS), ανακοίνωσε στις 22 Μαΐου ότι η Σερβία εντάχθηκε επισήμως στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA). Σύμφωνα με την ανακοίνωση, η Σερβία αποτελεί το 41^ο μέλος του SEPA, σηματοδοτώντας ένα σημαντικό ορόσημο στην πορεία της προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Χάρη στην ένταξη στον SEPA, οι Σέρβοι πολίτες θα μπορούν πλέον να πραγματοποιούν συναλλαγές πληρωμών σε ευρώ με χώρες μέλη του SEPA -μεταξύ των οποίων όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ- πιο αποτελεσματικά, γρήγορα και με χαμηλότερο κόστος. Αναφέρεται επίσης, ότι τα σερβικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα μπορούν να ενταχθούν στα συστήματα πληρωμών SEPA σύμφωνα με το ημερολόγιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών από τον Νοέμβριο του 2025. Η ημερομηνία επιχειρησιακής ετοιμότητας για τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών από τη Σερβία είναι ο Μάιος του 2026. Η Επικεφαλής της NBS, Jorgovanka Tabaković, δήλωσε ότι η ένταξη στον SEPA αποτελεί αναγνώριση για τη Σερβία, καθώς καταδεικνύει πλήρη

συμμόρφωση με όλους τους σχετικούς κανονισμούς της ΕΕ σε αυτόν τον τομέα και αποτελεί περαιτέρω απόδειξη της ευρωπαϊκής της πορείας.

✓ **Τα συναλλαγματικά αποθέματα κατά το τέλος του Απριλίου στα 27,7 δισ. ευρώ – Μειωμένα κατά 822 εκατ. σε σχέση με το τέλος Μαρτίου**

Σύμφωνα με την Εθνική Τράπεζα της Σερβίας (NBS), τα ακαθάριστα της αποθέματα υπολογίζονται στο τέλος Απριλίου 2025, σε 27,7 δισεκ. ευρώ, έχοντας μειωθεί κατά 822,0 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Κάλυπταν το 169,6% της προσφοράς χρήματος και την αξία 6,8 μηνών των εισαγωγών της χώρας σε αγαθά και υπηρεσίες, που είναι υπερδιπλάσιο του προβλεπόμενου επιπέδου από το πρότυπο επάρκειας.

Οι εκροές του Απριλίου οφείλονται στην καθαρή αποπληρωμή χρέους της κυβέρνησης σε σχέση με δάνεια σε συνάλλαγμα και άλλες υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα (συνολικά 619,3 εκατ. ευρώ) και την απόσυρση των συναλλαγματικών διαθεσίμων των τραπεζών (78,7 εκατ. ευρώ). Καθαρή εκροή καταγράφηκε, επίσης, λόγω των παρεμβάσεων της NBS στην τοπική αγορά συναλλάγματος (60,0 εκατ. ευρώ - εκροή 165,0 εκατ. ευρώ για την πώληση συναλλάγματος και εισροή 105,0 εκατ. ευρώ από την αγορά συναλλάγματος. Ταυτόχρονα, οι εισροές στα συναλλαγματικά αποθέματα προήλθαν από τη διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων, τις επιχορηγήσεις και άλλες πηγές (110,7 εκατ. ευρώ).

✓ **Ο ετήσιος πληθωρισμός στη Σερβία τον Απρίλιο στο 4%, σε μηνιαία βάση 0,3%**

Οι τιμές καταναλωτή τον Απρίλιο του 2025 αυξήθηκαν κατά 4,0% σε σχέση με τον Απρίλιο του 2024, ενώ σε σχέση με τον Μάρτιο του 2025 αυξήθηκαν κατά μέσο όρο κατά 0,3%, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία της Σερβίας. Σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2024 αυξήθηκαν κατά 1,5% κατά μέσο όρο.

Κατά κύριες κατηγορίες, τον Απρίλιο του 2025 σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, αύξηση των τιμών σημειώθηκε στις ομάδες Ένδυση και υπόδηση (2,4%), τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά (0,9%), εστιατόρια και ξενοδοχεία (0,6%), Υγεία (0,3%) και Εκπαίδευση (0,1%). Μείωση των τιμών σημειώθηκε στις ομάδες Μεταφορές (-1,3%), Αλκοολούχα ποτά και καπνός (-0,2%) και Αναψυχή και πολιτισμός (-0,1%).

✓ **Ανακοινώσεις εγχώριων και διεθνών παραγόντων για την επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης της Σερβίας**

Η Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας (NBS), Γιοργκοβάνκα Ταμπάκοβιτς, δήλωσε στις αρχές Μαΐου ότι ο πληθωρισμός στη Σερβία παραμένει εντός του εύρους-στόχου, αλλά η πρόβλεψη για την αύξηση του ΑΕΠ για το 2025 έχει αναθεωρηθεί προς τα κάτω - από 4,5% σε 3,5% λόγω των εσωτερικών προκλήσεων αλλά και των παγκόσμιων εξελίξεων. Βασικοί παράγοντες που συνέβαλλαν σε αυτό ήταν η ανακοίνωση των δασμών από τις ΗΠΑ, η αυξημένη παγκόσμια αβεβαιότητα και οι εσωτερικές διαμαρτυρίες, που έχουν οδηγήσει σε επιφυλακτικότητα των επενδυτών και σε μείωση των καταναλωτικών δαπανών.

Η Ernst & Young σε έκθεσή της επισημάνει ότι η οικονομία της Σερβίας συνεχίζει να αναπτύσσεται, αλλά με ολοένα και πιο αργό ρυθμό, και η φετινή αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) πιθανότατα να ανέλθει σε 3,2% αντί για το προγραμματισμένο 4,2%. Ειδικότερα η έκθεση αναφέρει ότι μετά από μια σχετικά ισχυρή αύξηση του ΑΕΠ -κατά 4,5% - το πρώτο εξάμηνο του περασμένου έτους, η ανάπτυξη επιβραδύνθηκε στο 3,3% το δεύτερο εξάμηνο, και τα στοιχεία στις αρχές του 2025 υποδηλώνουν ότι βρίσκεται σε εξέλιξη

μια περαιτέρω επιβράδυνση. Προσθέτει ότι οι νέες προστατευτικές πολιτικές, οι ανανεωμένες πληθωριστικές πιέσεις, η στασιμότητα μεγάλων οικονομιών και οι γεωπολιτικές εντάσεις έχουν επιβαρύνει ολοένα και περισσότερο την παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη τους τελευταίους μήνες, θέτοντας σε σημαντικό κίνδυνο τις προοπτικές ανάπτυξης για το υπόλοιπο του έτους και στη Σερβία. Αυτές οι συνθήκες έχουν επηρεάσει ιδιαίτερα τις βιομηχανίες που αποτελούν τους βασικούς εμπορικούς και επενδυτικούς εταίρους της Σερβίας - κυρίως εκείνες στην ΕΕ, όπως η Γερμανία και η Ιταλία. Η χαμηλή καταναλωτική ζήτηση και η μειωμένη επενδυτική δραστηριότητα σε αυτές τις χώρες περιορίζουν τις εξαγωγές σερβικών αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και την εισροή επενδύσεων. Ωστόσο, η έκθεση τονίζει ότι αυτή η επίδραση έχει μετριαστεί κάπως από τις αυξανόμενες εμπορικές συναλλαγές και τις εισροές επενδύσεων από την Κίνα και άλλες μη ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Τουρκία, των οποίων οι οικονομίες συνεχίζουν να αναπτύσσονται ταχύτερα.

Ο Υπουργός Οικονομικών Σίνισα Μάλι, ανακοίνωσε ότι η οικονομική ανάπτυξη της Σερβίας επιβραδύνεται απότομα, με μόλις 2% ανάπτυξη το α' τρίμηνο του 2025 - σε αντίθεση με τις προηγούμενες κυβερνητικές προβλέψεις για 4,2% για το 2025 αλλά και πολύ κάτω από το 4,7% του περασμένου έτους. Πρόσθεσε ότι το ΔΝΤ και η ΕΥ υποβάθμισαν την πρόβλεψη ανάπτυξης της Σερβίας σε 3,5 και 3,2% αντίστοιχα, επικαλούμενοι την εξασθένηση της παγκόσμιας ζήτησης, ιδίως από βασικούς εταίρους της ΕΕ όπως η Γερμανία και η Ιταλία. Ωστόσο, ο ίδιος απέδωσε το χαμηλό αποτέλεσμα στις εγχώριες διαμαρτυρίες.

Αρκετοί εγχώριοι αναλυτές επισημαίνουν περισσότερο εξωτερικούς κραδασμούς, όπως οι τελωνειακές εντάσεις και η επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας. Σύμφωνα με αυτούς εγχώριοι παράγοντες - πολιτική αστάθεια, μείωση της κατανάλωσης και ένας ασθενέστερος τομέας λιανικής και τουρισμού - συμβάλλουν επίσης. Αν και η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε λόγω της χαμηλής βάσης και της ανάκαμψης των διυλιστηρίων, τομείς όπως οι κατασκευές, η εκπαίδευση και η κλωστοϋφαντουργία είχαν χαμηλές επιδόσεις το προηγούμενο διάστημα. Οι επενδύσεις μειώνονται επίσης, ειδικά σε μηχανήματα και εξοπλισμό. Οι πρόσφατες περικοπές θέσεων εργασίας σε εταιρείες όπως η Benetton, η Johnson Electric και η Yura φαίνεται να αποδεικνύουν τα προβλήματα αυτά. Οι οικονομολόγοι προειδοποιούν ότι εάν δεν επιλυθούν τα εσωτερικά ζητήματα, το τελικό ποσοστό ανάπτυξης της Σερβίας θα μπορούσε να μειωθεί αρκετά κάτω από τις τρέχουσες προβλέψεις.

Σύμφωνα με το εγχώριο Περιοδικό Μακροοικονομικών Αναλύσεων και Τάσεων (MAT), παρά τη συνολική οικονομική επιβράδυνση, τα στοιχεία της Eurostat δείχνουν ότι η οικονομική δραστηριότητα της Σερβίας παραμένει ισχυρή σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες. Η βιομηχανική παραγωγή τον Μάρτιο του 2025 αυξήθηκε κατά 6,9% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι, κυρίως χάρη στον τομέα της μεταποίησης. Ο πληθωρισμός μειώθηκε στο 4,5% - παραμένοντας ωστόσο από τους υψηλότερους στην Ευρώπη, υποδεικνύοντας μια τάση σταθεροποίησης. Συνολικά, η Σερβία συνεχίζει να επιδεικνύει σταθερή βιομηχανική και οικονομική απόδοση εν μέσω περιφερειακών και πληθωριστικών προκλήσεων.

Σύμφωνα με τον οίκο αξιολόγησης Fitch η οικονομία της Σερβίας αντιμετωπίζει προκλήσεις λόγω των ασθενέστερων παγκόσμιων οικονομικών προοπτικών και της συνεχιζόμενης εσωτερικής πολιτικής αβεβαιότητας, χωρίς ωστόσο οι φοιτητικές διαμαρτυρίες να

επηρεάζουν σημαντικά την οικονομική πολιτική, καθώς επικεντρώνονται στον συγκεντρωτισμό εξουσίας και τη διαφθορά, όχι σε οικονομικά ζητήματα. Σύμφωνα με τον Fitch η αύξηση του ΑΕΠ της Σερβίας επιβραδύνθηκε στο 2% το α' τρίμηνο του 2025, λόγω παραγόντων όπως η μείωση των εξαγωγών και η αύξηση των εισαγωγών. Ο Οίκος μείωσε την πρόβλεψη ανάπτυξης για το 2025 από 4,2% σε 3,8%, ωστόσο τονίζει, ότι παρά τις οπισθοδρομήσεις αυτές, η εξωτερική οικονομική θέση της Σερβίας παραμένει ισχυρή, με τα συναλλαγματικά αποθέματα να ανέρχονται σε 31,6 δισ. ευρώ, αν και μειώθηκαν ελαφρώς το πρώτο τρίμηνο του 2025.

- ✓ **Οι Σέρβοι δαπανούν το μεγαλύτερο ποσοστό εισοδήματος στην περιοχή για τρόφιμα**
Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, ο μέσος μισθός στη Σερβία ξεπέρασε την αξία του καλαθιού των καταναλωτών, ωστόσο αυτό δεν φαίνεται να αντικατοπτρίζει σημαντική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου. Σχεδόν το 40% του μηνιαίου εισοδήματος δαπανάται για τρόφιμα, σημαντικά περισσότερο από ότι σε γειτονικές χώρες όπως η Σλοβενία (19%), η Κροατία (27%) και το Μαυροβούνιο (30%). Ωστόσο η δομή του καλαθιού του καταναλωτή της Σερβίας δεν έχει επικαιροποιηθεί από το 2010 και δεν περιλαμβάνει στοιχεία όπως οι διακοπές, ο πολιτισμός και η εκπαίδευση, σε αντίθεση με τα μοντέλα της ΕΕ. Οι ειδικοί προειδοποιούν ότι οι υψηλές δαπάνες για τρόφιμα αντικατοπτρίζουν τη χαμηλή αγοραστική δύναμη. Ο οικονομολόγος Lazar Mijuskovic και ο συνήγορος του καταναλωτή Dejan Gavrilovic τονίζουν αμφότεροι ότι η αύξηση του κόστους των τροφίμων έχει καταλάβει μεγάλο μέρος της αύξησης του εισοδήματος και των συντάξεων, επισημαίνοντας την οικονομική ανισότητα και την ανάγκη για ευρύτερες διαρθρωτικές αλλαγές.
- ✓ **Μείωση των ΑΞΕ κατά 55% το α' τρίμηνο 2025**
Σύμφωνα με ανακοίνωση της Κεντρικής Τράπεζας της Σερβίας, το σύνολο των ΑΞΕ το α' τρίμηνο 2025 ανήλθε σε 556 εκατομμύρια ευρώ, ποσό χαμηλότερο κατά 55% σε σχέση με το α' τρίμηνο 2024. Ειδικότερα, οι ΑΞΕ ήταν κατά 704 εκατομμύρια ευρώ χαμηλότερες από την ίδια περίοδο πέρυσι, όταν ανήλθαν σε 1,423 δισεκατομμύρια. Η συνολική εκροή άμεσων ξένων επενδύσεων μειώθηκε στα 149 εκατομμύρια ευρώ το πρώτο τρίμηνο του έτους από 199 εκατομμύρια ευρώ την ίδια περίοδο του 2024.
Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, οι καθαρές επενδύσεις χαρτοφυλακίου μειώθηκαν στα 348 εκατομμύρια ευρώ από 424 εκατομμύρια ευρώ, ενώ οι καθαρές επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά παράγωγα (εκτός από τα αποθεματικά) και σε δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών από εργαζομένους μειώθηκαν σε -5 εκατομμύρια ευρώ από 4 εκατομμύρια ευρώ το ίδιο τρίμηνο του 2024.
Οι καθαρές άλλες επενδύσεις μειώθηκαν σε -155 εκατομμύρια ευρώ το πρώτο τρίμηνο του 2025 από 708 εκατομμύρια ευρώ την ίδια περίοδο πέρυσι.
Το 2024 συνολικά, η Σερβία προσέλκυσε 4,6 δισεκατομμύρια ευρώ σε καθαρές άμεσες ξένες επενδύσεις, από 4,262 δισεκατομμύρια ευρώ το 2023, ενώ η συνολική εισροή άμεσων ξένων επενδύσεων αυξήθηκε στα 5,211 δισεκατομμύρια ευρώ από 4,564 δισεκατομμύρια ευρώ το 2023.
Σύμφωνα με την τριμηνιαία έκδοση του Ινστιτούτου FREN (Foundation for the Advancement of Economics- University of Belgrade), η οικονομική ανάπτυξη της Σερβίας έχει επιβραδυνθεί σημαντικά κατά το πρώτο εξάμηνο του 2025, με τη συνολική ανάπτυξη να αναμένεται να είναι πολύ χαμηλότερη από τις αρχικές προβλέψεις. Κατά το FREN, Οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) μειώθηκαν κατά 50% στο πρώτο τρίμηνο σε σύγκριση με το προηγούμενο

έτος, επηρεασμένες από την πολιτική αστάθεια, τη στασιμότητα της ΕΕ αλλά και κινήσεις στην αγορά όπως οι πωλήσεις σταθμών της Telekom. Ο πληθωρισμός μειώθηκε σταδιακά στο 3,8% σε ετήσια βάση τον Μάιο, κυρίως λόγω των χαμηλότερων τιμών ενέργειας και της ασθενούς εγχώριας ζήτησης λόγω των περιοριστικών δημοσιονομικών και νομισματικών πολιτικών. Το ΑΕΠ του πρώτου τριμήνου αυξήθηκε κατά 2%, αλλά τα εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία έδειξαν τριμηνιαία μείωση 0,6%, με συρρίκνωση στις κατασκευές, το εμπόριο και τον τουρισμό, ενώ ανάπτυξη σημείωσαν οι τομείς της πληροφορικής, της γεωργίας και του χρηματοπιστωτικού τομέα. Τα επίπεδα επενδύσεων μειώθηκαν, οι δημόσιες δαπάνες παρέμειναν στάσιμες, η ιδιωτική κατανάλωση σημείωσε ασθενή αύξηση, όπως και οι εξαγωγές αυξήθηκαν, σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο όμως από ότι οι εισαγωγές. Η απασχόληση αυξήθηκε ελαφρώς στον ιδιωτικό τομέα, αλλά μειώθηκε στο δημόσιο τομέα, ενώ οι πραγματικοί μισθοί αυξήθηκαν κατά 6,4%. Το δημοσιονομικό έλλειμμα θεωρείται μέτριο, αλλά σε κίνδυνο υπέρβασης του στόχου του 3%.

- ✓ **Ανακοινώσεις για τη μείωση του τουρισμού το α' τρίμηνο του 2025**
Κυβερνητικοί κύκλοι της Σερβίας απέδωσαν κατηγορίες στις φοιτητικές διαμαρτυρίες για σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις, και ιδιαίτερα την πτώση του εγχώριου τουρισμού κατά 22,8% τον Μάρτιο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Σερβίας δείχνουν μια μικρότερη συνολική πτώση κατά 1,6% το πρώτο τρίμηνο, με αύξηση 6,6% στους ξένους τουρίστες. Ο οικονομολόγος Ντράγκοβαν Μιλίτσεβιτς υποστηρίζει ότι η πτώση του εγχώριου τουρισμού οφειλόταν κυρίως στην αύξηση των τιμών στον εν λόγω τομέα - κατά 45,5% τα τελευταία τρία χρόνια, ξεπερνώντας τις αυξήσεις στην ΕΕ. Σημείωσε ότι αυτή η αύξηση των τιμών, σε συνδυασμό με τον πληθωρισμό και την ανατίμηση του νομίσματος, κατέστησε τα ταξίδια απρόσιτα για πολλούς ντόπιους. Ο Μιλίτσεβιτς τόνισε ότι η μείωση του εγχώριου τουρισμού αντανακλούσε τη μειωμένη αγοραστική δύναμη του πληθυσμού και όχι τις διαμαρτυρίες, επισημαίνοντας ότι ο διεθνής τουρισμός, ιδίως από ξένους επισκέπτες, συνέχισε να αυξάνεται.
- ✓ **NBS: Το βασικό επιτόκιο παραμένει αμετάβλητο**
Κατά τη συνεδρίασή του, την Παρασκευή 9 Μαΐου, το Εκτελεστικό Συμβούλιο της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας (NBS) αποφάσισε να διατηρήσει το βασικό επιτόκιο στο 5,75%. Αμετάβλητα παρέμειναν επίσης, το επιτόκιο καταθέσεων (4,5%) και το επιτόκιο δανεισμού (7,0%). Όπως ανακοινώθηκε, κατά τη λήψη της απόφασης, αν και ο πληθωρισμός υποχώρησε σημαντικά και κινείται εντός των ορίων του στόχου, θα πρέπει να ακολουθηθεί μια προσεκτική στιγμιαία πολιτική. Ο πληθωρισμός στο εσωτερικό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εξελίξεις στις παγκόσμιες αγορές εμπορευμάτων και στις χρηματοπιστωτικές αγορές, οι οποίες επί του παρόντος είναι ιδιαίτερα ευμετάβλητες εν μέσω αβεβαιότητας που σχετίζεται με τις εμπορικές πολιτικές των κορυφαίων παγκόσμιων οικονομιών. Σύμφωνα με την NBS, ο πληθωρισμός κινήθηκε γύρω από το ανώτερο όριο της στοχευόμενης ζώνης ανοχής το πρώτο τρίμηνο του 2025, 4,4% τον Μάρτιο, και αναμένεται ότι θα επιβραδυνθεί από τα μέσα του έτους και θα προσεγγίσει το μέσο όριο του 3% μέχρι το τέλος του έτους. Η εν λόγω επιβράδυνση αναμένεται να υποστηριχθεί από τις περιοριστικές επιδράσεις της νομισματικής πολιτικής, την έναρξη της νέας γεωργικής περιόδου καθώς και

οι αναμενόμενες χαμηλές τιμές των πετρελαιοειδών σύμφωνα με τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης.

Όπως αναφέρει η NBS, όσον αφορά τις εξελίξεις στον πραγματικό τομέα της οικονομίας, σύμφωνα με την πρόωρη εκτίμηση της Στατιστικής Υπηρεσίας, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,0% σε πραγματικούς όρους το α' τρίμηνο του 2025. Η χαμηλότερη από την αναμενόμενη ανάπτυξη, όπως εκτιμά η Εκτελεστική Επιτροπή, καταγράφεται τόσο στον τομέα της παραγωγής όσο και στον τομέα των υπηρεσιών και είναι συνέπεια της ακόμη αδύναμης εξωτερικής ζήτησης, των προβλημάτων στην ευρωπαϊκή αυτοκινητοβιομηχανία και της αυξημένης αποστροφής κινδύνου παγκοσμίως. Παρόλα αυτά, το Εκτελεστικό Συμβούλιο αναμένει επιτάχυνση της οικονομικής δραστηριότητας αργότερα μέσα στο έτος, η οποία θα υποστηριχθεί κυρίως από παράγοντες από την πλευρά της προσφοράς, ιδίως από την προγραμματισμένη αύξηση της παραγωγής στην αυτοκινητοβιομηχανία, την ενεργοποίηση νέων ικανοτήτων στον τομέα της ενέργειας και την υλοποίηση έργων υποδομής στο πλαίσιο του προγράμματος «Expo 2027».

✓ **Η κυβέρνηση κερδίζει εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ από τυχερά παιχνίδια.**

Η Σερβία είναι η δεύτερη χώρα στην Ευρώπη σε αριθμό καταστημάτων στοιχημάτων και καζίνο ανά κάτοικο, αποκομίζοντας σημαντικά έσοδα από τα τέλη που σχετίζονται με τα τυχερά παιχνίδια. Το 2024, ο προϋπολογισμός της χώρας εισέπραξε πάνω από 177 εκατ. ευρώ από τέτοιες δραστηριότητες, ενώ σήμερα λειτουργούν 2.921 καταστήματα στοιχημάτων - τρεις φορές περισσότερα κατά κεφαλήν από ότι στην Ιταλία και πέντε φορές περισσότερα από ότι στο Ηνωμένο Βασίλειο ή την Ισπανία. Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη είναι η μόνη χώρα με μεγαλύτερο αριθμό καταστημάτων στοιχημάτων ανά κάτοικο. Τα γραφεία στοιχημάτων στη Σερβία υπόκεινται σε διάφορα τέλη, συμπεριλαμβανομένων των τελών για τη διοργάνωση τυχερών παιχνιδιών, φόρων επί των κερδών και των συνήθων επιχειρηματικών φόρων. Το 2024, συνεισέφεραν περισσότερα από 20 δισεκατομμύρια δηνάρια (περίπου 170 εκατ. ευρώ) στον κρατικό προϋπολογισμό, με σημαντικά ποσά από τα ηλεκτρονικά στοιχήματα, τους κουλοχέρηδες και τα παραδοσιακά παιχνίδια. Ο νόμος που διέπει τα τυχερά παιχνίδια τροποποιήθηκε πρόσφατα, αυξάνοντας τα τέλη για τους φορείς εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης μιας επιβάρυνσης 15% επί των κερδών των κουλοχέρηδων και των εσόδων από τα στοιχήματα. Η σερβική κυβέρνηση φορολογεί επίσης τα κέρδη άνω των 143.872 δηναρίων των παικτών με συντελεστή 20%. Παρά τους κανονισμούς που απαιτούν απόσταση 100 μέτρων μεταξύ των καταστημάτων στοιχημάτων, σε ορισμένες τοποθεσίες, τα καταστήματα αυτά βρίσκονται το ένα δίπλα στο άλλο.

✓ **Νέοι κανονισμοί ελέγχου των εισαγωγών ζωικών προϊόντων στη Σερβία**

Το Υπουργείο Γεωργίας, Δασοκομίας και Διαχείρισης Υδάτων της Σερβίας ανακοίνωσε ότι, λόγω της τρέχουσας επιζωοτιολογικής κατάστασης διεθνώς, πρόκειται να εφαρμοστεί αυξημένος έλεγχος στην έκδοση εισαγωγικών αδειών ή διαμετακόμιση αποστολών που υπόκεινται σε κτηνιατρικό και υγειονομικό έλεγχο. Όπως επισημαίνει το Υπουργείο, το μέτρο αυτό δεν ισοδυναμεί με απαγόρευση εισαγωγών, αλλά αποτελεί πρόσθετο έλεγχο της υγιεινής ασφάλειας των αποστολών, βάσει λεπτομερούς ανάλυσης κινδύνου.

Η ανάλυση περιλαμβάνει γεωγραφικά και άλλα χαρακτηριστικά της χώρας εξαγωγής ή των προϊόντων που μπορούν να οδηγήσουν στην εμφάνιση, εξάπλωση και επιβίωση μολυσματικών ασθενειών των ζώων. Η απόφαση εκδόθηκε ως απάντηση στην εμφάνιση

τέτοιων ασθενειών σε ορισμένα κράτη και έχει αποκλειστικά προληπτικό χαρακτήρα, με στόχο να αποτρέψει την είσοδό τους στη Σερβία.

Οι αρμόδιοι τονίζουν ότι όλες οι διαδικασίες εισαγωγής θα γίνονται σύμφωνα με τα αυξημένα πρότυπα ελέγχου, ώστε να διασφαλίζεται το υψηλότερο επίπεδο ασφάλειας και να διαφυλάσσεται η κτηνιατρική δημόσια υγεία. Το Υπουργείο τέλος ευχαριστεί στην ανακοίνωσή του, τους επιχειρηματικούς φορείς για την κατανόηση και την ετοιμότητα για συνεργασία.

<http://www.minpolj.gov.rs/bezbednost-na-prvom-mestu-uvoz-po-novim-pravilima-kontrole/>

Ενέργεια- Περιβάλλον

✓ **Ξεκίνησε η κατασκευή του τρίτου τμήματος του Διαβαλκανικού Διαδρόμου**

Στις 16 Ιουνίου ξεκίνησαν οι εργασίες στο τρίτο τμήμα του Διαβαλκανικού Ενεργειακού Διαδρόμου, στην πόλη Ομπρένοβατς. Πρόκειται για ένα έργο αξίας €100 εκατ., το οποίο περιλαμβάνει μία ηλεκτρική γραμμή μήκους 109 χλμ έως την πόλη Μπάγινα Μπάστα, αναβαθμίσεις σε υποσταθμούς, καθώς και την αναβάθμιση του υποσταθμού της Μπάγινα Μπάστα στα 400kV. Η Υπουργός Ενέργειας κα Τζέντοβιτς Χαντάνοβιτς περιέγραψε τον εν λόγω διάδρομο ως κρίσιμης σημασίας "λεωφόρο" για τη Σερβία και την νοτιοανατολική Ευρώπη. Το έργο χρηματοδοτείται μέσω δανείου €64,5 εκατ. από τη γερμανική Αναπτυξιακή Τράπεζα KfW, μέσω δωρεάς €21 εκατ. από το Western Balkans Investment Framework, καθώς και ίδια χρηματοδότηση της σερβικής εταιρείας EMS. Ο επικεφαλής της εδώ Αντιπροσωπείας ΕΕ κ. Giaufret επισήμανε την δωρεά ύψους €38,3 εκατ. της ΕΕ ως μέρος της ευρύτερης στήριξης προς τη Σερβία με στόχο την ενσωμάτωσή της στο ευρωπαϊκό ενεργειακό σύστημα και τη διασφάλιση σταθερής παροχής ενέργειας σε όλη την ευρωπαϊκή ήπειρο. Το τελευταίο τμήμα του Διαδρόμου, το οποίο θα συνδέει την Μπάγινα Μπάστα με το Visegrad (Βοσνία και Ερζεγοβίνη) και την Pljevlja (Μαυροβούνιο), προβλέπεται να ολοκληρωθεί μέχρι το 2028.

✓ **Σχέδια για κατασκευή νέας μονάδας αποθήκευσης φυσικού αερίου**

Ο Γενικός Διευθυντής της κρατικής εταιρείας εισαγωγών και διανομής φυσικού αερίου Srbijagas, κ. Ντούσαν Μπαγιάτοβιτς ανακοίνωσε ότι η Σερβία σχεδιάζει να κατασκευάσει μια νέα εγκατάσταση αποθήκευσης φυσικού αερίου στη θέση του πρώην χώρου αποθήκευσης Tilva στη βόρεια επαρχία της Βοϊβοντίνα, με εκτιμώμενο κόστος μεταξύ 350 εκατ. και 500 εκατ. ευρώ. Η χωρητικότητα της μονάδας Τίλβα προγραμματίζεται στα 300 εκατομμύρια κυβικά μέτρα.

Υπενθύμισε ότι τον Απρίλιο, ξεκίνησε το έργο για την επέκταση της χωρητικότητας της μοναδικής εγκατάστασης αποθήκευσης φυσικού αερίου στη βορειοανατολική πόλη Banatski Dvor κατά 300 εκατ. κ.μ. μέτρα (mcm) στα 750 mcm, εκτιμώμενου κόστους 145 εκατ. ευρώ. Εκτός από το Banatski Dvor, η Σερβία αποθηκεύει επίσης φυσικό αέριο σε μισθωμένες εγκαταστάσεις στην Ουγγαρία.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα, σχέδια για την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου στη Σερβία, συμπεριλαμβανομένης της Tilva, έχουν ανακοινωθεί επανειλημμένα στο παρελθόν. Η στρατηγική ανάπτυξης του ενεργειακού τομέα της Σερβίας έως το 2040 με προβλέψεις έως το 2050, η οποία εγκρίθηκε από το κοινοβούλιο τον

Νοέμβριο, αναφέρει ότι το ελάχιστο απαιτούμενο μέγεθος της χωρητικότητας αποθήκευσης φυσικού αερίου για την εξασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού κυμαίνεται από 1 έως 1,5 δισ. κυβικά μέτρα.

Η Σερβία αναμένεται να καταναλώσει περίπου 2,7 δισ. κυβικά μέτρα φυσικού αερίου φέτος, εισάγοντας περισσότερο από το 90% του συνόλου, με το μεγαλύτερο μέρος του να προέρχεται από τη Ρωσία.

✓ **Νέα συμφωνία προμήθειας φυσικού αερίου με την Gazprom έως τις 20 Σεπτεμβρίου - Srbijagas**

Ο Γενικός Διευθυντής της κρατικής εταιρείας εισαγωγών και διανομής φυσικού αερίου Srbijagas, κ. Ντούσαν Μπαγιάτοβιτς ανακοίνωσε ότι η Σερβία θα υπογράψει νέα συμφωνία προμήθειας φυσικού αερίου με τη ρωσική Gazprom έως τις 20 Σεπτεμβρίου. Όπως ανέφερε η σύμβαση δεν έχει ακόμη υπογραφεί λόγω πιθανών νομικών και οικονομικών κινδύνων. Ειδικότερα, τόνισε ότι καθώς αναμένεται να υπογραφεί ένα δεκαετές συμβόλαιο, υπάρχουν ζητήματα σχετικά με τις πληρωμές, οικονομικές κυρώσεις, ζητήματα διαμετακόμισης κ.α. προσθέτοντας ότι οι διαπραγματεύσεις για την επίλυση αυτών βρίσκονται σε εξέλιξη.

Τον περασμένο μήνα, η Σερβία παρέτεινε μια υπάρχουσα συμφωνία προμήθειας με την Gazprom, η οποία επρόκειτο να λήξει στις 31 Μαΐου, μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου. Ο κ. Μπαγιάτοβιτς είχε δηλώσει τότε ότι η Σερβία είχε εξασφαλίσει 6,1 εκατομμύρια κυβικά μέτρα (mcm) την ημέρα για 290 ευρώ (340 δολάρια) ανά χίλια κυβικά μέτρα. Τον Μάιο του 2022, η Σερβία υπέγραψε τριετή συμφωνία με την Gazprom για την παράδοση έως και 2,2 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων (bcm) φυσικού αερίου ετησίως. Λίγο πριν την παράταση αυτή ο κ. Μπαγιάτοβιτς είχε δηλώσει ότι η Σερβία επιδίωκε μια τουλάχιστον τριετή, και κατά το μέγιστο δεκαετή, συμφωνία για ετήσια παράδοση 2,5 bcm.

Τα δημοσιεύματα, τονίζουν ότι η Σερβία, ως υποψήφια χώρα για ένταξη στην ΕΕ από το 2012, επιδιώκει να εξασφαλίσει μια νέα συμφωνία προμήθειας ρωσικού φυσικού αερίου, καθώς η Ένωση επιδιώκει να σταματήσει τις εισαγωγές φυσικού αερίου από τη Ρωσία. Στα μέσα Ιουνίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε νομοθετική πρόταση για την απαγόρευση των εισαγωγών ρωσικού φυσικού αερίου από την ΕΕ έως το τέλος του 2027. Ωστόσο, σε συνέντευξη Τύπου περί τα μέσα Ιουνίου, η εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κα Άννα-Κάισα Ίτκονεν, δήλωσε ότι ο κανονισμός δεν ισχύει για τρίτες χώρες και ότι η Σερβία θα μπορεί να εισάγει ρωσικό φυσικό αέριο για δικούς της σκοπούς.

✓ **Πόσο κοστίζει η εγκατάσταση ηλιακών πάνελ στη Σερβία;**

Τα τελευταία χρόνια, ο αριθμός των παραγωγών-καταναλωτών ανανεώσιμης ενέργειας (prosumers) στη Σερβία αυξάνεται ραγδαία, με πολλούς πολίτες και επιχειρηματίες να αναγνωρίζουν τα οφέλη των ηλιακών πάνελ για τη μείωση του ενεργειακού κόστους. Το κόστος εγκατάστασης ηλιακών πάνελ στη Σερβία κυμαίνεται από 1.000 έως 1.200 ευρώ ανά κιλοβάτ, το οποίο είναι χαμηλότερο από ότι στην ΕΕ. Η απόδοση της επένδυσης για την εγκατάσταση ηλιακών πάνελ στη Σερβία μπορεί να αναμένεται εντός 8 έως 10 ετών, με εξοικονόμηση στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος που κυμαίνεται από 50 έως 80 ευρώ το μήνα. Η διάρκεια ζωής των ηλιακών πάνελ είναι μεταξύ 25 και 30 ετών, με μείωση της απόδοσης, αλλά τα πάνελ εξακολουθούν να λειτουργούν με απόδοση περίπου 80% μετά από αυτή την περίοδο.

- ✓ **Το φυσικό αέριο και το ηλεκτρικό ρεύμα για τα νοικοκυριά στη Σερβία από τα φθηνότερα στην Ευρώπη**
Το δεύτερο εξάμηνο του 2024, η Σερβία είχε από τις χαμηλότερες τιμές φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη, προσαρμοσμένες στην ισοτιμία αγοραστικής δύναμης. Σύμφωνα με το Bloomberg Adria, το οποίο επικαλείται τα στοιχεία της Eurostat, τα σερβικά νοικοκυριά πλήρωναν κατά μέσο όρο 18,16 ευρώ ανά 100 kWh ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ το φυσικό αέριο κόστιζε μόλις 8,07 ευρώ - και τα δύο κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Χώρες όπως η Ισλανδία, το Μαυροβούνιο και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη είχαν επίσης σχετικά χαμηλές τιμές ενέργειας. Εν τω μεταξύ, η ηλεκτρική ενέργεια στην ΕΕ κόστιζε κατά μέσο όρο 28,49 EUR, αυξημένη κατά ένα τρίτο σε σχέση με τέσσερα χρόνια νωρίτερα, και η τιμή του φυσικού αερίου αυξήθηκε πάνω από 70%. Η Τσεχία, η Γερμανία και η Κύπρος είχαν τις υψηλότερες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ η Ουγγαρία και το Λουξεμβούργο είχαν τις φθηνότερες. Η Σερβία προμηθεύεται με αέριο κυρίως από τη Ρωσία και το Αζερμπαϊτζάν μέσω του Balkan Stream, ενώ διαπραγματεύεται μια νέα σύμβαση με τη Ρωσία για τουλάχιστον τρία χρόνια. Για τους βιομηχανικούς καταναλωτές, η ηλεκτρική ενέργεια ήταν ακριβότερη στη Σερβία, με 26,11 ευρώ ανά 100 kWh, υψηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ.

- ✓ **Η ενεργειακή μετάβαση του Βελιγραδίου σε γεωθερμική ενέργεια ξεκινά στην Batajnica**
Η Δημόσια Επιχείρηση "Belgrade Heating Plants" ανακοίνωσε ότι σε συνεργασία με τη Σχολή Μεταλλείων και Γεωλογίας του Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου έχουν αρχίσει να διερευνούν τους γεωθερμικούς πόρους σε διάφορες τοποθεσίες στην πρωτεύουσα. Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα υποδεικνύουν την ύπαρξη σημαντικού δυναμικού, με την περιοχή Batajnica είναι μεταξύ των πιο υποσχόμενων τοποθεσιών.
Η κυβέρνηση της Σερβίας εξέδωσε την απόφαση για τον προσδιορισμό του δημόσιου συμφέροντος στην περιοχή αυτή για την απαλλοτρίωση ακινήτων για την κατασκευή εγκαταστάσεων για την παραγωγή θερμικής ενέργειας από γεωθερμικές πηγές. Η τοποθεσία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική διότι, σύμφωνα με την ήδη δημοσιευμένη μελέτη της Σχολής Μεταλλείων και Γεωλογίας, από αυτή δύναται αντικατασταθεί έως και το 90% της ετήσιας ποσότητας ορυκτών καυσίμων που χρησιμοποιούνται σήμερα στην τοπική μονάδα θέρμανσης.
Όπως ανακοίνωσε η Δ/Ε Belgrade Heating Plants, το σχέδιο είναι να δημιουργηθεί, ήδη από φέτος, μια ερευνητική γεώτρηση στην Batajnica, η οποία θα παίξει καθοριστικό ρόλο στην επιβεβαίωση των παραμέτρων της γεωθερμικής δυναμικότητας και τον καθορισμό των επόμενων βημάτων. Το σχέδιο δημόσιων συμβάσεων για το 2025 προβλέπει τη διαδικασία επιλογής του εργολάβου, και αν η δυναμική των διαδικασιών είναι κατάλληλη, οι εργασίες θα μπορούσαν να ξεκινήσουν μέχρι το τέλος του έτους. Το έργο δεν προβλέπει την κατασκευή νέας μονάδας θέρμανσης στην Batajnica, αλλά την ανακατασκευή της υφιστάμενης εγκατάστασης, η οποία θα περιλαμβάνει την κατασκευή παράπλευρων εγκαταστάσεων και τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού για την εκμετάλλευση της γεωθερμικής ενέργειας.
Αν και είναι δύσκολο αυτή τη στιγμή να εκτιμηθεί το ύψος της επένδυσης στις επόμενες φάσεις του έργου, οι σχετικές οικονομικές παράμετροι, αναμένεται να καθοριστούν στη μελέτη σκοπιμότητας, η οποία θα εκπονηθεί μετά την ολοκλήρωση της διερεύνησης της γεωθερμικής πηγής.
Εκτός από το συγκρότημα στην Batajnica, η Δ/Ε Belgrade Heating Plants σχεδιάζει παρόμοιες διερευνητικές δραστηριότητες και σε άλλες υποσχόμενες τοποθεσίες,

συμπεριλαμβανομένης της Borca αλλά και του Δούναβη, και η τεκμηρίωση για τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης έχει ήδη συγκεντρωθεί.

Υποδομές-Κατασκευές-Υποδομές

- ✓ **Οι κύριοι ανάδοχοι σε στρατηγικά κρατικά έργα**
Η σερβική κυβέρνηση δημοσιοποίησε μια λίστα με 56 κεφαλαιουχικά έργα που θα χρηματοδοτηθούν τα επόμενα τρία χρόνια, με ένα σημαντικό μέρος να επικεντρώνεται σε βασικές υποδομές όπως η κατασκευή δρόμων και σιδηροδρόμων. Κινεζικές εταιρείες κυριαρχούν ως κύριοι ανάδοχοι σε αυτά τα έργα, με την Power China να ηγείται, συμπεριλαμβανομένων έργων υψηλού προφίλ όπως το Εθνικό Στάδιο Ποδοσφαίρου, το μετρό του Βελιγραδίου και οι εγκαταστάσεις της EXPO 2027, αξίας 3,4 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η China Road and Bridge Corporation (CRBC) συμμετέχει επίσης ενεργά, ιδίως στο χρηματοδοτούμενο εν μέρει από την Κίνα έργο «Καθαρή Σερβία», που αφορά εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, και στον αυτοκινητόδρομο Novi Sad, με έργα συνολικού ύψους 3,9 δισεκατομμυρίων ευρώ. Άλλες κινεζικές εταιρείες, όπως η China Railway International και η Shandong Hi Speed, συμμετέχουν επίσης σε μεγάλα σιδηροδρομικά και αυτοκινητοδρόμια έργα, συμπεριλαμβανομένου του σιδηροδρόμου Ουγγαρίας-Σερβίας, αξίας 2,05 δισεκατομμυρίων ευρώ, και του αυτοκινητόδρομου Βελιγραδίου-Ζρένιανιν, αξίας 2,4 δισεκατομμυρίων ευρώ. Μη Κινέζοι ανάδοχοι, συμπεριλαμβανομένων εταιρειών από τη Βουλγαρία, την Αυστρία, το Αζερμπαϊτζάν και την Τουρκία, έχουν εξασφαλίσει έναν μικρό αριθμό έργων, που συχνά συνδέονται με πρωτοβουλίες της ΕΕ ή περιφερειακά πολιτικά συμφέροντα.
- ✓ **Υπογραφή συμφωνίας Σερβίας-Βόρειας Μακεδονίας για από κοινού ελέγχους στο συνοριακό πέρασμα Πρέσεβο-Ταμπάνοβτσε**
Σύμφωνα με ανακοίνωση του εδώ Υπουργείου Εσωτερικών, την Παρασκευή 9 τρχ. υπεγράφη συμφωνία μεταξύ Σερβίας και Βόρειας Μακεδονίας για την καθιέρωση κοινών ελέγχων στο συνοριακό πέρασμα Πρέσεβο (Σερβία) –Ταμπάνοβτσε (Βόρεια Μακεδονία). Τη συμφωνία υπέγραψαν ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εσωτερικών της Σερβίας κος Ίβιτσα Ντάτσιτς, και ο Υπουργός Εσωτερικών της Βόρειας Μακεδονίας κος Πάντσε Τοσκόφσκι. Ειδικότερα, στο συνοριακό πέρασμα Πρέσεβο-Ταμπάνοβτσε θα δημιουργηθεί ένα σύστημα ελέγχου μίας στάσης, το οποίο σημαίνει ότι ο έλεγχος των διακινουμένων αυτοκινήτων θα πραγματοποιείται σε ένα σημείο, γεγονός που θα απλοποιήσει και θα επιταχύνει την κυκλοφορία, αποτρέποντας την περιττή αναμονή των επιβατών στα σύνορα.
Ο Σέρβος Υπουργός Εσωτερικών, σημείωσε ότι με την υπογραφή της συμφωνίας θεσπίζεται μια νέα επιχειρησιακή διαδικασία στο συνοριακό πέρασμα Πρέσεβο-Ταμπάνοβτσε, με στόχο την απλοποίηση ολόκληρης της διαδικασίας διενέργειας συνοριακών ελέγχων, έτσι ώστε οι αστυνομικοί της χώρας υποδοχής να έχουν την εξουσιοδότηση να διενεργούν όχι μόνο ελέγχους εισόδου για τη χώρα τους, αλλά και ελέγχους εξόδου για τη γειτονική χώρα. Σύμφωνα με τον ίδιο, κάθε χώρα διατηρεί το δικαίωμα να διενεργεί πρόσθετο έλεγχο ορισμένων επιβατών, εάν κριθεί αναγκαία η λήψη ειδικών μέτρων έναντι αυτών των ατόμων. Επίσης, εξήρε τη συνεργασία μεταξύ των δύο Υπουργείων Εσωτερικών,

ανακοινώνοντας ότι θα συνεχιστεί και σε άλλους τομείς, όπως η κοινή εργασία κατά τη διάρκεια της τουριστικής περιόδου.

Από πλευράς του, σύμφωνα με την εδώ ανακοίνωση, ο κ. Τοσκόφσκι εξέφρασε την ικανοποίησή του για την υπογραφή της συμφωνίας, η οποία κρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντική για την ταχύτερη οδική μετακίνηση αγαθών και επιβατών, και εξέφρασε την ελπίδα ότι το σύστημα θα τεθεί επίσημα σε λειτουργία πριν από την έναρξη της θερινής περιόδου. Τέλος, επισήμανε ότι οι αστυνομικές δυνάμεις των δύο χωρών έχουν εξαιρετική και αδιάκοπη συνεργασία, η οποία θα συνεχιστεί και στο μέλλον.

✓ **Έναρξη λειτουργίας κοινού συστήματος πομποδεκτών με την Κροατία**

Ο αναπληρωτής διευθυντής της Σερβικής Δημόσιας Επιχείρησης Αυτοκινητοδρόμων «Roads of Serbia», κ. Zoran Drobnjak, ανακοίνωσε την έναρξη λειτουργίας του κοινού συστήματος πομποδεκτών «Toll4All» και με την Κροατία, με την οποία οι σερβικοί πομποδέκτες διοδίων θα μπορούν πλέον να χρησιμοποιούνται στην Κροατία και αντίστροφα. Πρόσθεσε ότι η Κροατία αποτελεί την τέταρτη χώρα και την πρώτη χώρα-μέλος ΕΕ, που εντάσσεται στο σύστημα Toll4All και αυτό αποτελεί ένδειξη ότι το μέλλον της περιοχής βρίσκεται στην ολοκλήρωση. Ο κ. Darko Savic, εκτελεστικός διευθυντής του Τομέα Είσπραξης Διοδίων της «Roads of Serbia», υπενθύμισε ότι η εισαγωγή αυτού του συστήματος συνεπάγεται σημαντική μείωση των καθυστερήσεων στους σταθμούς διοδίων, των συμμετεχουσών χωρών, Σερβία, Βόρεια Μακεδονία, Μαυροβούνιο και Κροατία. Στη συνέχεια ανακοίνωσε ότι οι εργασίες επέκτασης του συστήματος στη Σερβική Δημοκρατία της Βοσνίας βρίσκονται σε τελικό στάδιο και ότι αναμένει να δημιουργηθεί φέτος ένα κοινό σύστημα και με την Ελλάδα, κάτι που θα ήταν πολύ σημαντικό, λαμβάνοντας υπόψη τον μεγάλο αριθμό πολιτών που ταξιδεύουν σε αυτήν τη χώρα κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου. Ο κ. Ivan Ribicic, διευθυντής του Τομέα Είσπραξης Διοδίων της εταιρείας Hrvatske autoceste (Κροατικοί Αυτοκινητόδρομοι), δήλωσε ότι η χρήση πομποδέκτη στη Σερβία θα διευκόλυνε σε μεγάλο βαθμό τα ταξίδια για μεγάλο αριθμό επιβατών μεταξύ των δύο χωρών, σημειώνοντας ότι η Hrvatske autoceste έχοντας αναγνωρίσει τις ανάγκες των οδηγών, εργάστηκε σκληρά την τελευταία περίοδο για να εφαρμόσει με επιτυχία αυτήν την ενσωμάτωση.

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.

2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Βελιγραδίου, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-belgrade@mfa.gr).

3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).

4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ-Βελιγραδίου τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.